

คำนำ

เป้าหมายการปฏิรูปการศึกษาในทศวรรษที่สอง (พ.ศ. ๒๕๕๒ - ๒๕๖๑) มุ่งเน้นการพัฒนาคุณภาพและมาตรฐานการศึกษา การเพิ่มโอกาสทางการศึกษาและการเรียนรู้และการส่งเสริมการมีส่วนร่วมของทุกภาคส่วน ทั้งนี้เพื่อให้คนไทยได้เรียนรู้ตลอดชีวิตอย่างมีคุณภาพ ไม่ว่าจะอย่างไรก็ตาม คุณภาพและมาตรฐานการศึกษาเป็นสิ่งสำคัญที่ทุกฝ่ายที่มีส่วนในการจัดการศึกษาต้องตระหนักและดำเนินการจนบรรลุผลในที่สุด ระบบการประกันคุณภาพการศึกษาเป็นกลไกสำคัญที่จะช่วยในการพัฒนาคุณภาพและมาตรฐานการศึกษาของคนไทยได้อย่างมีประสิทธิภาพ ดังนั้นในพระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ. ๒๕๔๒ และที่แก้ไขเพิ่มเติม (ฉบับที่ ๒) พ.ศ. ๒๕๔๕ จึงระบุให้หน่วยงานต้นสังกัดและสถานศึกษาจัดให้มีระบบการประกันคุณภาพภายในสถานศึกษาและให้ถือว่าการประกันคุณภาพภายในเป็นส่วนหนึ่งของกระบวนการบริหารการศึกษาที่ต้องดำเนินการอย่างต่อเนื่องโดยมีการจัดทำรายงานประจำปีเสนอต่อหน่วยงานต้นสังกัด หน่วยงานที่เกี่ยวข้องและเปิดเผยต่อสาธารณชนเพื่อนำไปสู่การพัฒนาคุณภาพและมาตรฐานการศึกษา รวมทั้งเพื่อรองรับการประกันคุณภาพภายนอก (กำหนดไว้ในหมวด ๖ มาตรา ๔๘) นอกจากนี้ เพื่อให้เกิดการนำสู่การปฏิบัติอย่างเป็นรูปธรรม จึงกำหนดให้ต้องออกกฎกระทรวงว่าด้วยระบบ หลักเกณฑ์และวิธีการประกันคุณภาพการศึกษา (ตามวรรคสอง มาตรา ๔๗) เพื่อให้สอดคล้องกับการปฏิรูปการศึกษาในทศวรรษที่สอง และให้เชื่อมโยงการประกันคุณภาพการศึกษาทั้งระดับการศึกษาขั้นพื้นฐาน การอาชีวศึกษา การอุดมศึกษาและการประกันคุณภาพภายนอก จึงได้มีการประกาศกฎกระทรวงว่าด้วยระบบ หลักเกณฑ์และวิธีการประกันคุณภาพการศึกษา พ.ศ. ๒๕๕๓

กฎกระทรวงฉบับนี้ให้ความชัดเจนเกี่ยวกับระบบ หลักเกณฑ์และวิธีการประกันคุณภาพทั้งภายในและภายนอก มีผลให้สถานศึกษาทุกแห่ง ต้องดำเนินการพัฒนาคุณภาพการศึกษาของสถานศึกษา ตามระบบประกันคุณภาพ โดยการส่งเสริม สนับสนุน และกำกับดูแลของหน่วยงานต้นสังกัด ตามหลักเกณฑ์และแนวปฏิบัติ ดังต่อไปนี้

- ๑) กำหนดมาตรฐานการศึกษาของสถานศึกษา
- ๒) จัดทำแผนพัฒนาการจัดการศึกษาของสถานศึกษาที่มุ่งคุณภาพตามมาตรฐานการศึกษาของสถานศึกษา
- ๓) จัดระบบบริหารและสารสนเทศ
- ๔) ดำเนินงานตามแผนพัฒนาการจัดการศึกษาของสถานศึกษา
- ๕) จัดให้มีการติดตามตรวจสอบคุณภาพการศึกษา
- ๖) จัดให้มีการประเมินคุณภาพภายในตามมาตรฐานการศึกษาของสถานศึกษา
- ๗) จัดทำรายงานประจำปีที่เป็นรายงานประเมินคุณภาพภายใน
- ๘) จัดให้มีการพัฒนาคุณภาพการศึกษาอย่างต่อเนื่อง

ดังนั้น เพื่อเป็นการสนับสนุน และส่งเสริมการพัฒนาระบบการประกันคุณภาพภายในของสถานศึกษาให้เข้มแข็งตามกฎหมายดังกล่าว สำนักงาน กศน. จังหวัดตราด จึงได้จัดทำแนว

ทางการประกันคุณภาพภายในของสถานศึกษา ตามกฎกระทรวงว่าด้วยระบบ หลักเกณฑ์และวิธีการประกันคุณภาพการศึกษา พ.ศ. ๒๕๕๓ ขึ้น เพื่อให้สถานศึกษามีความเข้าใจและตระหนักถึงประโยชน์ของการประกันคุณภาพได้อย่างชัดเจนถูกต้อง และนำไปใช้ในการพัฒนาระบบการประกันคุณภาพภายในของสถานศึกษาให้เข้มแข็งต่อไป

สำนักงาน กศน. จังหวัดตราด หวังเป็นอย่างยิ่งว่า สถานศึกษาในการกำกับ ดูแลของสำนักงาน กศน. จังหวัดตราด จะสามารถนำแนวคิดและแนวทางที่นำเสนอในเอกสารเล่มนี้ ไปปรับปรุงและพัฒนาระบบการประกันคุณภาพภายในของสถานศึกษา ให้มีความเข้มแข็ง และมีประสิทธิภาพได้อย่างจริงจังและดำเนินการอย่างต่อเนื่องเป็นปกติเป็นส่วนหนึ่งของการบริหารการศึกษาอย่างแท้จริง

สำนักงาน กศน. จังหวัดตราด

สารบัญ

	หน้า
คำนำ	ก
สารบัญ	ข
สารบัญแผนภาพ	ง
ตอนที่ ๑	
แนวคิดและหลักการเกี่ยวกับการประกันคุณภาพภายในของสถานศึกษา	๑
๑.๑ บทนำ	๑
๑.๒ คุณภาพผู้เรียนที่สังคมปัจจุบันคาดหวัง	๓
ตอนที่ ๒	
แนวทางการพัฒนาระบบการประกันคุณภาพภายในสถานศึกษา	๔
๒.๑ แนวทางการพัฒนาระบบการประกันคุณภาพภายในของสถานศึกษา	๔
๒.๒ บทบาทหน้าที่และภารกิจของหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง	๑๖
ตอนที่ ๓	
เรียนรู้จากกรณีศึกษา รูปแบบและแนวทางการพัฒนาระบบการประกันคุณภาพภายในของสถานศึกษาให้เข้มแข็ง	๒๕
กรณีศึกษาที่ ๑ บทสรุปจากการสังเคราะห์รายงานประจำปีของสถานศึกษา	๒๕
กรณีศึกษาที่ ๒ กระบวนการพัฒนาระบบการประกันคุณภาพภายในของโรงเรียนวชิราวุธวิทยาลัย	๒๗
กรณีศึกษาที่ ๓ วัฒนธรรมการทำงานที่เน้นการมีส่วนร่วม : ถอดบทเรียนจากโรงเรียนวัดอมรินทราราม	๒๙
เอกสารอ้างอิง	
ภาคผนวก	
กฎกระทรวงว่าด้วยระบบ หลักเกณฑ์ และวิธีการประกันคุณภาพสถานศึกษา พ.ศ. ๒๕๕๓	
คณะผู้จัดทำ	

สารบัญแนภาพ

หน้า

แผนภาพที่ ๑	องค์ประกอบของระบบการประกันคุณภาพภายในของสถานศึกษา	๖
แผนภาพที่ ๒	กลไกความเชื่อมโยงห่วงโซ่คุณภาพของการจัดการศึกษา	๗
แผนภาพที่ ๓	ตัวแปรที่สัมพันธ์และเชื่อมโยงสู่มาตรฐานการศึกษาของสถานศึกษา	๙
แผนภาพที่ ๔	การจัดทำแผนพัฒนาการจัดการศึกษาของสถานศึกษา	๑๑
แผนภาพที่ ๕	สาระสำคัญของรายงานประจำปี	๑๕
แผนภาพที่ ๖	บทบาทหน้าที่และภารกิจสำคัญในการพัฒนาระบบการประกัน คุณภาพภายในของสถานศึกษาของบุคลากรระดับสถานศึกษา	๒๑
แผนภาพที่ ๗	แนวคิดหลักของการพัฒนาระบบการประกันคุณภาพภายใน ของ สถานศึกษาที่มีการปฏิบัติดี	๒๖
แผนภาพที่ ๘	กระบวนการพัฒนาระบบการประกันคุณภาพภายในของโรงเรียน วชิราวุธวิทยาลัย	๒๘
แผนภาพที่ ๙	กระบวนการพัฒนาระบบการประกันคุณภาพภายใน โรงเรียนวัดอมรินทราราม	๓๑